

УДК 338.139

Лібусь Т. – ст. гр. БМм-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ РИНКУ ВІТЧИЗНЯНОГО ПІВОВАРІННЯ

Науковий керівник: к.е.н., Зяйлик М. Ф

Libus T.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

MAJOR TRENDS MARKET DEVELOPMENT DOMESTIC BREWING

Supervisor: Zyaylyk M.F.

Ключові слова: пивоварна галузь, пивний ринок країни, виробництво пива, дослідження, тенденції.

Keywords: brewing industry, beer market, beer production, research trends.

Пивоварне виробництво є одним із важливих галузей харчової промисловості. Значну частку надходжень в державний бюджет багатьох країн забезпечують підприємства горілчано-лікерної та пивоварної промисловості. Так, у 2014 році підприємства пивоварної промисловості забезпечили біля 9% сукупних надходжень в Державний бюджет України.

Пивоварна галузь не лише робить внесок до національного економічного добробуту, вона також забезпечує створення нових робочих місць. Галузь налічує понад 21 тис. робочих місць виробництва та надає можливість для роботи майже 200 тис. працівникам галузей - суміжників: сільського господарства, транспорту, торгівлі, машинобудування та ін.

Структура ринку пива України у цілому близька до структури ринку пива розвинутих країн. Вітчизняне пивоварне виробництво розвивається в основному за рахунок великих та середніх підприємств.

На сьогоднішній день, у країні нараховується не більше 50 заводів, що безпосередньо займаються виробництвом пива. Основними представниками ринку є: ПАТ «САН ІнБев Україна» (32%), ПАТ «Карлсберг Україна» (29,5%) та ВАТ «Оболонь»(24,5%). Значною часткою ринку пива володіють також ПрАТ «Ефес Україна» (5,2%) та ТзОВ «Перша Приватна Броварня» (2,8%). Перші дві компанії, а також альянс Efes і SABMiller є іноземними корпораціями міжнародного рівня. "Оболонь" є повністю українською компанією, а "Перша приватна броварня" - наполовину українським підприємством в об'єднанні з Oasis СНД.

Основні тенденції вітчизняного ринку пива:

- Іноземні інвестори виявляють зацікавленість і вкладають значні інвестиції в українські пивоварні та солодовні, про що свідчить наявність на загальнодержавному ринку пива двох великих іноземних інвесторів: бельгійська компанія "Сан Інтербрю" і шведська "Бі Бі Ейч".

- Заводи, що не залучають інвестицій, поповнюють обігові кошти за рахунок кредитів, це зумовлено специфікою пивної галузі - сезонним характером попиту на її продукцію.

- Зростає попит на пиво вітчизняного виробництва внаслідок зростання рівня якості пива українських марок та брендів та встановлення ввізного мита на імпортне пиво у розмірі 0, 5 євро/л.

- Зберігається жорстка конкуренція з виробниками сильного алкоголю (як на рівні лобювання своїх інтересів на законодавчому рівні, так і в інформаційному просторі).

- Стабільним залишається ринок безалкогольного пива. В останні роки обсяг його виробництва істотно не змінюється і в середньому становить 5 млн. дал на рік.

- Відбувається поляризація споживчих переваг. Скорочується споживання пива середнього цінового сегмента, в той час як в преміальному і економ-сегменті спостерігається зростання продажів. Великі пивоварні підприємства переорієнтуються на виробництво преміальної продукції.

- Знижуються обсяги споживання пива разом з погіршенням добробуту населення. За даними ПрАТ «Укрпиво» експертна оцінка обсягу виробництва пива по Україні за 12 місяців 2014 року – 241,6 млн.дал, або становить 89,3 % до аналогічного періоду 2013 року та виробництво солоду – 316 785 тонн, що становить 86,4% до аналогічного періоду 2013 року.

Основними причинами скорочення обсягів виробництва пива можна виділити:

- Зниження купівельної спроможності населення поряд із підвищенням цін на пиво приблизно на 11% (у річному вираженні).

- Зростання ставок акцизного податку. Зокрема у 2014 році акциз на пиво підвищився на 42,5% - до 1,24 грн/л з 0,87 грн/л. Згідно ЗУ «Про внесення змін до Податкового кодексу України (щодо ставок акцизного податку)» Проект закону України від 30.05.2014 № 4976 ставка акцизного податку на пиво із солоду (солодове) з 1 січня 2015 року становить 1,35 гривень за 1 літр.

- Нестабільність фінансового та валютного ринків. Розрахунки з постачальниками проводиться за цінами прив'язаними до долара і тому значне коливання валюти негативно позначається на можливості підприємств проводити розрахунки.

- Політична нестабільність в Україні. Внаслідок дестабілізації ситуації на сході країни та анексії Криму пивоварні втратили ринки збуту у східних і південних областях України.

Отже, незважаючи на негативні тенденції, виробництво пива в нашій країні є досить прибутковою справою як для приватних інвесторів, так і для держави в цілому. Однак, останні роки спостерігається скорочення обсягів виробництва пива. Це зумовлено загальною ситуацією в економіці, податковою, фінансово-кредитною політикою в країні, рівнем інфляції, низьким платоспроможним попитом на продукцію. Ось чому, вітчизняні підприємства повинні здійснювати моніторинг проблем розвитку галузі та стрімко реагувати на виклики зовнішнього оточення.

Таким чином, дослідження ситуації на ринку пива, що склалася в Україні, може представляти собою не тільки теоретичний а й практичний інтерес для фахівців в галузі фінансів та економіки, так як прогнозування тенденцій на цьому сегменті загальноукраїнського ринку дозволить більш повно врахувати всі можливості, що він дає для наповнення як державного, так і місцевих бюджетів.